Z A K O N

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KOLEKTIVNIH TOŽBAH (ZKolT-A)

1. člen

V Zakonu o kolektivnih tožbah (Uradni list RS, št. 55/17) se v 1. členu tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva (EU) 2020/1828 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2020 o zastopniških tožbah za varstvo kolektivnih interesov potrošnikov in razveljavitvi Direktive 2009/22/ES (UL L št. 409 z dne 4. 12. 2020, str. 1), zadnjič spremenjena z Uredbo (EU) 2022/1925 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. septembra 2022 o tekmovalnih in pravičnih trgih v digitalnem sektorju in spremembi direktiv (EU) 2019/1937 in (EU) 2020/1828 (akt o digitalnih trgih) (UL L št. 265 z dne 12. 10. 2022, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2020/1828/EU).«.

2. člen

V 2. členu se v prvem odstavku:

- 1. točka spremeni tako, da se glasi:
  »1. zahtevki potrošnic in potrošnikov (v nadaljnjem besedilu: potrošniki) proti podjetjem zaradi kršitev pravic potrošnikov;«;
- 2. točka črta;
- v dosedanji 3. točki, ki postane 2. točka, besedilo »6. in 9. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14 in 76/15)« nadomesti z besedilom »5. in 8. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 130/22)«.

Dosedanje 4., 5. in 6. točka postanejo 3., 4. in 5. točka.

3. člen

V 3. členu se:

- v 3. točki za besedo »poravnave« doda besedilo »in je namenjen kolektivnemu varstvu interesov članov skupine«;
- v 17. točki pika na koncu točke nadomesti s podpičjem;
- za 17. točko doda nova 18. točka, ki se glasi:
  »18. financiranje kolektivne tožbe s strani tretje osebe pomeni, da tretja oseba zagotavlja tožeči stranki financiranje dela ali vseh stroškov postopka v zameno za dogovorjeno premijo v primeru uspeha z zahtevkom, ki se običajno določi kot delež od zneska, ki ga bo prisodilo sodišče, oziroma kot delež od zneska, dogovorjenega s poravnavo, doseženo v postopku.«.

4. člen

V 4. členu se v prvem odstavku 2. točka spremeni tako, da se glasi:

»2. Državno odvetništvo Republike Slovenije.«.

V tretjem odstavku se besedilo »Višji državni odvetnik« nadomesti z besedilom »Državno odvetništvo Republike Slovenije«.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Upravičena oseba iz 1. točke prvega odstavka tega člena mora imeti na svojih spletnih straneh objavljene informacije o virih svojega financiranja na splošno, svoji organizacijski in upravni strukturi, strukturi članstva, ustanovnem namenu in dejavnostih.«.

5. člen

Za 4. členom se doda nov 4.a člen, ki se glasi:

»4.a člen
(upravičena oseba za kolektivno varstvo interesov potrošnikov,
vpisana na seznam v drugi državi članici po Direktivi 2020/1828/EU)

(1) Upravičena oseba za vložitev kolektivne tožbe ali predloga za potrditev kolektivne poravnave s področja varstva potrošnikov je poleg oseb iz prejšnjega člena tudi oseba, ki zastopa interese potrošnikov v drugi državi članici Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: druga država članica) in je vpisana na seznam upravičenih oseb za vložitev potrošniških kolektivnih tožb v drugi državi članici, če njen ustanovni namen v posameznem primeru upravičuje vložitev kolektivne tožbe ali predloga za potrditev kolektivne poravnave.

(2) Če tožena stranka izkaže upravičen dvom, da upravičena oseba iz prejšnjega odstavka v drugi državi članici izpolnjuje pogoje za vložitev potrošniške kolektivne tožbe v drugi državi članici po Direktivi 2020/1828/EU, sodišče preveri, ali je upravičena oseba za vložitev potrošniških kolektivnih tožb v drugi državi članici vpisana na seznam upravičenih oseb za vložitev potrošniških kolektivnih tožb v tej državi članici, ali prek nacionalne kontaktne točke iz 57.c člena tega zakona od nacionalne kontaktne točke v drugi državi članici zahteva, da preveri, ali upravičena oseba izpolnjuje pogoje za vložitev potrošniške kolektivne tožbe v drugi državi članici po Direktivi 2020/1828/EU.

(3) Nacionalna kontaktna točka iz 57.c člena tega zakona mora v osmih dneh od prejema zahteve sodišča iz prejšnjega odstavka to zahtevo poslati nacionalni kontaktni točki države članice, pri kateri je upravičena osebe za vložitev potrošniških kolektivnih tožb v drugi državi članici vpisana na ta seznam.

(4) Ko nacionalna kontaktna točka iz 57.c člena tega zakona prejme odgovor nacionalne kontaktne točke druge države članice, ga nemudoma, najpozneje pa v treh delovnih dneh, pošlje sodišču.«.

6. člen

V 5. členu se v prvem odstavku besedi »prejšnjega člena« nadomestita z besedilom »4. člena tega zakona«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Sodišče pri ugotavljanju reprezentativnosti presoja, ali bo upravičena oseba iz 1. točke prvega odstavka 4. člena tega zakona ustrezen zastopnik skupine, ki bo deloval pošteno in primerno ter v najboljšem interesu njenih članov, pri čemer upošteva zlasti:

- obstoj njene neodvisnosti in da ni pod vplivom oseb, ki niso člani skupine, zlasti da ni pod vplivom oseb, ki imajo ekonomski interes za vložitev morebitne kolektivne tožbe ali predloga za potrditev kolektivne poravnave,
- obstoj njenih finančnih sredstev, človeških virov in pravnega znanja za zastopanje skupine,
- aktivnosti, ki jih je opravila z ozaveščanjem glede kršitve, ter aktivnosti, usmerjene v prostovoljno prenehanje kršitev in prostovoljno povrnitev oškodovanja s strani povzročitelja,
- aktivnosti, ki jih je že opravila glede priprave kolektivne poravnave ali kolektivne tožbe ter glede organiziranja oškodovancev in komuniciranja z njimi,
- število oškodovancev, ki je podprlo njene aktivnosti glede konkretnega primera množičnega oškodovanja,
- njeno medijsko nastopanje in prisotnost ter razširjanje informacij o zatrjevani kršitvi pravic in svoji nameri, da vloži kolektivno odškodninsko tožbo, morebitna nasprotja med posameznimi podskupinami v okviru skupine, obstoj in aktivnosti drugih upravičenih oseb ter morebitne izkušnje pri uveljavljanju kolektivnih zahtevkov.«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Namero o vložitvi kolektivne tožbe ali predloga za potrditev kolektivne poravnave mora upravičena oseba iz 1. točke prvega odstavka 4. člena tega zakona objaviti na svojih spletnih straneh.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

7. člen

V 8. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»(4) Zastaranje zahtevka iz naslova varstva pravic iz pravnih razmerjih oseb, ki temeljilo na isti podlagi, kot je predmet kolektivne opustitvene tožbe, med trajanjem postopka s kolektivno opustitveno tožbo ne teče.«.

8. člen

V 9. členu se v prvem odstavku besedilo »3. točke« nadomesti z besedilom »2. točke«.

9. člen

Za 9. členom se doda nov 9.a člen, ki se glasi:

»9.a člen
(izvršitev sklepa o predložitvi listine, ki je pri stranki)

Če stranka, ki ima listino, noče ugoditi sklepu, s katerim ji je naloženo, naj jo predloži, ali če proti prepričanju sodišča zanika, da bi bila listina pri njej, sodišče pravnomočni sklep o tem, da mora stranka predložiti listino, izvrši po uradni dolžnosti po pravilih izvršilnega postopka.«.

10. člen

V 10. členu se za petim odstavkom doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Poleg objave v registru mora tožeča stranka na svojih spletnih straneh zagotoviti, da so objavljeni podatki o statusu postopka na podlagi kolektivne tožbe, ki jo je vložila, ali postopka na podlagi predloga za potrditev kolektivne poravnave, in izidu postopka s kolektivno tožbo ali kolektivno poravnavo.«.

11. člen

V 28. členu se v četrtem odstavku:

- 6. točka spremeni tako, da se glasi:
  »6. so izpolnjeni pogoji iz prvega do četrtega odstavka 59. člena tega zakona;«;
- 7. točka spremeni tako, da se glasi:
  »7. sodišče oceni, da je morebiten dogovor z odvetnikom v skladu s prvim odstavkom 61. člena tega zakona razumen.«.

Za petim odstavkom se dodata nova šesti in sedmi odstavek, ki se glasita:

»(6) Če sodišče oceni, da ni izpolnjen pogoj iz 6. točke četrtega odstavka tega člena glede razumnosti premije, pozove tožečo stranko, da v določenem roku popravi ali predloži nov dogovor o stroških in financiranju postopka. Če sodišče oceni, da niso izpolnjeni drugi pogoji iz 6. točke četrtega odstavka tega člena, ki jih je mogoče v razumnem roku odpraviti, pozove tožečo stranko, da v določenem roku zagotovi, da so izpolnjeni vsi pogoji iz 6. točke četrtega odstavka tega člena.

(7) Če sodišče ugotovi, da ni izpolnjen pogoj iz 7. točke četrtega odstavka tega člena, pozove tožečo stranko, da v določenem roku predloži popravljen ali nov dogovor z odvetnikom.«.

12. člen

V 35. členu se za četrtim odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Če sodišče med postopkom ugotovi, da je upravičena oseba za vložitev potrošniških kolektivnih tožb v drugi državi članici izbrisana s seznama upravičenih oseb za vložitev potrošniških kolektivnih tožb v tej državi članici, na predlog člana skupine ali druge upravičene osebe izda sklep, da se tožeča stranka zamenja z drugo upravičeno osebo, če je ta pripravljena vstopiti v postopek.«.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane šesti odstavek, se besedilo »primeru iz prejšnjega odstavka« nadomesti z besedilom »primerih iz četrtega in petega odstavka tega člena«.

Dosedanji šesti odstavek postane sedmi odstavek.

13. člen

V 51. členu se v prvem odstavku za besedama »pravice potrošnikov« črtata vejica in besedilo »določene z zakonom, ki ureja varstvo potrošnikov, ali drugim zakonom,«.

14. člen

52. člen se črta.

15. člen

56. člen se črta.

16. člen

Za 57. členom se dodajo naslov novega IV.a poglavja ter novi 57.a, 57.b in 57.c člen, ki se glasijo:

»IV.a poglavje
UPRAVIČENE OSEBE ZA VLOŽITEV POTROŠNIŠKIH KOLEKTIVNIH TOŽB
V DRUGI DRŽAVI ČLANICI PO DIREKTIVI 2020/1828/EU

57.a člen
(seznam upravičenih oseb za vložitev potrošniških kolektivnih tožb
v drugi državi članici)

(1) Za vložitev potrošniških kolektivnih tožb v drugi državi članici je upravičena pravna oseba zasebnega prava s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je vpisana na seznam upravičenih oseb za vložitev potrošniških kolektivnih tožb v drugi državi članici (v nadaljnjem besedilu: seznam).

(2) Pravna oseba zasebnega prava s sedežem v Republiki Sloveniji se vpiše na seznam, če izpolnjuje naslednje pogoje:
1. izkaže 12-mesečno v javnosti dejansko razvidno dejavnost na področju varstva interesov potrošnikov pred vložitvijo zahteve za vpis na seznam;
2. glede na svoj ustanovni namen izkazuje legitimen interes za varstvo interesov potrošnikov;
3. opravlja nepridobitno dejavnost na področju varstva potrošnikov;
4. zoper njo ni začet postopek zaradi insolventnosti;
5. je neodvisna in ni pod vplivom oseb, ki niso potrošniki, zlasti ni pod vplivom oseb, ki imajo ekonomski interes za vložitev morebitne kolektivne tožbe tudi v primeru financiranja s strani tretjih oseb, in ima v ta namen vzpostavljene postopke, ki preprečujejo tako vplivanje kot tudi nasprotje med lastnimi interesi, interesi njenih ponudnikov financiranja ter interesi potrošnikov;
6. prek vseh ustreznih sredstev v enostavnem in razumljivem jeziku, zlasti na svojih spletnih straneh, objavlja informacije, iz katerih izhaja, da izpolnjuje pogoje iz 1. do 5. točke tega odstavka, ter informacije o virih svojega financiranja na splošno, svoji organizacijski in upravni strukturi, strukturi članstva, ustanovnem namenu in dejavnostih.

(3) Seznam vodi ministrstvo, pristojno za varstvo potrošnikov, in ga objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

(4) Ministrstvo, pristojno za varstvo potrošnikov, pošlje seznam in vsako spremembo tega seznama Evropski komisiji, na osrednjem spletnem mestu državne uprave pa skrbi za njegovo redno posodabljanje.

(5) Upravičena oseba za vložitev potrošniških kolektivnih tožb v drugi državi članici mora na svojih spletnih straneh objaviti namero o vložitvi kolektivne tožbe, podatke o statusu kolektivne tožbe, ki jo je vložila, in izidu postopka s kolektivno tožbo.

57.b člen
(vpis in izbris s seznama)

(1) Če pravna oseba deluje na področju varstva potrošnikov, ki ga urejajo predpisi ministrstva, pristojnega za varstvo potrošnikov, o vpisu na seznam in izbrisu s seznama odloča ministrstvo, pristojno za varstvo potrošnikov.

(2) Če pravna oseba deluje na področju varstva potrošnikov, ki ga ureja predpis, ki ne spada v pristojnost ministrstva, pristojnega za varstvo potrošnikov, o vpisu na seznam in izbrisu s seznama odloča ministrstvo, ki je pristojno za ta predpis. Vloga se vloži pri ministrstvu, pristojnem za ta predpis, ki odloči o vpisu na seznam oziroma izbrisu s seznama z odločbo, po njeni pravnomočnosti pa odločbo pošlje ministrstvu, pristojnemu za potrošnike, ki pravno osebo vpiše na seznam oziroma izbriše s seznama.

(3) Če pravna oseba deluje na področju varstva potrošnikov, ki ga urejajo predpisi, ki so v pristojnosti več ministrstev, o vpisu na seznam in izbrisu s seznama odloča področno pretežno pristojno ministrstvo po predhodni pridobitvi soglasij preostalih področno pristojnih ministrstev. Vloga se vloži pri področno pretežno pristojnem ministrstvu, ki odloči o vpisu na seznam oziroma izbrisu s seznama z odločbo, po njeni pravnomočnosti pa odločbo pošlje ministrstvu, pristojnemu za potrošnike, ki pravno osebo vpiše na seznam oziroma izbriše s seznama.

(4) Ministrstvo, ki je odločilo o vpisu na seznam, na zahtevo nacionalne kontaktne točke države članice ali Evropske komisije preveri, ali upravičena oseba še izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka prejšnjega člena. Ministrstvo, ki je odločilo o vpisu na seznam, po uradni dolžnosti najmanj vsakih pet let preveri izpolnjevanje pogojev iz drugega odstavka prejšnjega člena za tiste pravne osebe, o katerih je odločilo o vpisu na seznam.

(5) Upravičena oseba za vložitev potrošniških kolektivnih tožb v drugi državi članici se izbriše s seznama, če:
- sama to zahteva;
- ministrstvo, ki je izdalo odločbo, ugotovi, da ne izpolnjuje več pogojev iz drugega odstavka prejšnjega člena.

(6) Minister, pristojen za varstvo potrošnikov, določi podrobnejša pravila o vpisih na seznam in izbrisih s seznama ter vodenju seznama.

57.c člen
(nacionalna kontaktna točka)

Ministrstvo, pristojno za varstvo potrošnikov, opravlja naloge nacionalne kontaktne točke za pomoč državam članicam pri preverjanju izpolnjevanja pogojev upravičenih oseb za vložitev potrošniških kolektivnih tožb v drugi državi članici v skladu s četrtim odstavkom 5. člena Direktive 2020/1828.«.

17. člen

59. člen se spremeni tako, da se glasi:

»59. člen
(financiranje kolektivne tožbe s strani tretje osebe)

(1) Tožeča stranka mora javno razkriti in sodišču prijaviti izvor sredstev, ki jih bo uporabila za financiranje sodnega postopka. Če tožeča stranka ob predložitvi

dogovora o financiranju tako predlaga, sodišče prekrije del dogovora o financiranju, ki vsebuje poslovne skrivnosti, če ni pomemben za presojo pogojev iz tega člena.

(2) V primeru uporabe finančnih sredstev, ki jih zagotovi tretja oseba, ne glede na to, ali zasleduje pridobitni ali nepridobitni namen:
- ne sme obstajati navzkrižje interesov med tretjo osebo ter tožečo stranko in člani njegovega kolektiva;
- tretja oseba ne sme financirati kolektivne tožbe zoper toženo stranko, ki je njen konkurent, ali zoper toženo stranko, od katere je odvisna;
- tretja oseba mora imeti zadostna sredstva za izpolnitev finančnih obveznosti do tožeče stranke, ki je začela postopek s kolektivno tožbo;
- tožeča stranka mora izkazati, da ima zadostna sredstva ali ustrezna zavarovanja za poplačilo stroškov nasprotne stranke, če v postopku s kolektivno tožbo ne bi uspela;
- dogovorjena premija mora biti razumna.

(3) Sodišče pri presoji razumnosti dogovorjene premije upošteva zlasti zahtevnost spora, obseg prevzetega tveganja glede na stroške in zahtevnost spora ter pravice članov skupine do prejema polnega nadomestila. Kadar je financiranje kolektivne tožbe zagotovljeno v obliki posojila, se šteje, da premija ni razumna, če se kot dogovorjena premija štejejo obresti, ki presegajo obrestno mero zakonsko določenih zamudnih obresti.

(4) Tretja oseba, ki financira kolektivno tožbo, ne sme odločilno vplivati na procesne odločitve tožeče stranke, vključno z odločitvami za poravnavo, če te niso v korist kolektivnim interesom članov skupine, ki jih kolektivna tožba zadeva.

(5) Če premije za financiranje kolektivne tožbe ni mogoče v celoti poplačati iz zneska prisojenih stroškov tožeči stranki, manjkajoči del premije za financiranje kolektivne tožbe lahko bremeni člane skupine oziroma se v primeru, če sodišče določi odškodnino na način iz 40. člena tega zakona, lahko poplača po poplačilu stroškov postopka skladno s 63. členom tega zakona.

(6) Če je premija za financiranje kolektivne tožbe določena kot delež od zneska, ki ga bo prisodilo sodišče, oziroma kot delež od zneska, dogovorjenega s poravnavo, doseženo v postopku, se v primeru uporabe sistema izključitve delež od prisojenega zneska računa od zneska, ki mora biti izplačan članom skupine, ki so izplačilo dejansko uveljavljali, pri čemer ta znesek ne sme biti nižji od 30 odstotkov zneska, do katerega bi bila tretja oseba upravičena, če bi bila oškodovancem izplačana celotna odškodnina iz 40. člena tega zakona.

(7) V primeru iz prejšnjega odstavka se tretji osebi znesek, do katerega je upravičena, ne glede na število članov skupine, ki dejansko uveljavljajo izplačilo, izplača takoj, morebiten preostanek pa po poteku roka iz četrtega odstavka 40. člena tega zakona.«.

18. člen

61. člen se spremeni tako, da se glasi:

»61. člen
(plačilo odvetniku)

(1) Odvetnik se lahko s tožečo stranko v skladu z zakonom, ki ureja odvetništvo, dogovori za plačilo, ki je višje od odvetniške tarife, ali da namesto plačila

po odvetniški tarifi prejme kot nagrado največ 15-odstotni delež od zneska, ki ga bo sodišče prisodilo, če je takšen dogovor razumen, upoštevaje kriterije, ki jih določa tretji odstavek 59. člena tega zakona.

(2) Če odvetniku plačila na način iz prejšnjega odstavka ni mogoče zagotoviti iz stroškov postopka, ki jih je za povrnitev stroškov nagrade odvetnika tožeči stranki morala povrniti nasprotna stranka, se posamezni zneski izplačil, do katerih so upravičeni člani skupine, ustrezno znižajo.«.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

19. člen

Postopki, ki so se z vložitvijo kolektivne tožbe ali predloga za potrditev kolektivne poravnave začeli pred uveljavitvijo tega zakona in do dneva uveljavitve tega zakona še niso bili pravnomočno končani, se nadaljujejo in končajo po določbah Zakona o kolektivnih tožbah (Uradni list RS, št. 55/17).

20. člen

Minister, pristojen za varstvo potrošnikov, izda predpis iz šestega odstavka 57.b člena zakona v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

21. člen

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 700-01/23-25/
Datum: 14. december 2023
EPA 1123-IX

Državni zbor
mag. Urška Klakočar Zupančič
predsednica